

Prilog 2

Modeli za strukturiranje kurikuluma dati na primjeru Karl-Franzens Univerziteta u Gracu

---

Napomene:

Dijelovi štampani kosim slovima su prijedlozi i napomene koje komisije za kurikulum trebaju na odgovarajući način prilagoditi ili izbrisati.

Nakon donošenja odluka komisija za kurikulum takođe treba pobrisati i fusnote.

Premise:

Ovaj dokument služi kao prijedlog jedne mogućnosti formalnog strukturiranja kurikuluma skupa sa konkretnim prijedlozima za tekst i strukturu. Time se komisijama za kurikulum nudi sigurnost u pogledu usporedivosti i zakonitosti kurikuluma, te smanjuje vrijeme neophodno za izradu i prerađu kurikuluma. Međutim, ovdje dati prijedlozi nemaju obavezujući karakter.

Kurikulum

Dodiplomskog / batchelor studija

[Naziv]

Karl-Franzens Univerziteta u Gracu

Pravni okvir dodiplomskog studija čini Zakon o univerzitetima iz 2002. godine (UG 2002) i statut Karl-Franzens Univerziteta.

Upis na studij [Naziv] ograničen je prijemnom procedurom¹. Odgovarajući propisi vezani za izbornu proceduru objavljuju se u Službenom listu Karl-Franzens Univerziteta u Gracu.

Preduslove specifične za određeni studijski smjer treba navesti ovdje (npr. poznavanje latinskog jezika, neophodne tjelesno-motoričke sposobnosti).

Senat je [datum] prema § 25, dio 1, Z. 10 UG 2002 zaključio sljedeći kurikulum za dodiplomski studij [Naziv].

---

¹ § 124 b UG 2002

§ Uvod

- (1) Predmet studija
- (2) Kvalifikacijski profil i kompetencije
- (3) Potreba i relevantnost studija za nauku i tržište rada

§ Opće odredbe

(1) Dodjela ECTS kredita

Svim rezultatima koje studenti trebaju postići dodjeljuje se određeni broj ECTS kredita. Brojem ECTS kredita određuje se udio rada neophodnog za postizanje određenih rezultata, pri čemu se godišnji rad treba da iznosi 1.500 sati², za koje se studentima dodjeljuje 60 ECTS kredita (§ 12, dio 1. dijela Statuta o studijsko-pravnim odredbama). Neophodni rad obuhvaća samostalno učenje i kontaktne sate. Kontaktni sat iznosi 45 minuta.

(2) Trajanje i strukturiranje studija
Dodiplomski studij s 180 ECTS kredita³ obuhvaća šest semestara i sastoji se od modularno raspoređenih predmeta, i to kako slijedi:

	ECTS
Modul A [Naziv]	
Modul B [Naziv]	
<i>Dalji moduli [Naziv]</i>	
<i>Stručni ispiti / komisijski ispiti [Naziv]</i>	
Slobodni izborni ispiti	
Dodiplomski radovi	
<i>Radni praktikumi</i>	

Faza uvođenja u studij obuhvaća obim od [...] ECTS kredita. *Sve dalje podjele studijskog programa u dijelove treba na*

vesti ovdje.

(3) Akademsko zvanje

---

² 1 sat = 60 min

³ § 54 dio 3 UG 2002

Diplomirani studenti dodiplomskog studija stiču akademsko zvanje Bachelor [Naziv]⁴, skraćeno B [Naziv].

(4) Završetak dodiplomskog studija daje pravo na upis na diplomski studij [Naziv].

(5) Vrste predavanja

U kurikulumu se mogu definirati sljedeće vrste predavanja⁵:

- a. Predavanja (VO⁶): Predavanja koja podrazumijevaju prenošenje znanja u obliku predavanja od strane predavača. Ispit se sastoji u jednom ispitnom činu koji može biti u pismenom ili usmenom obliku ili njihovoj kombinaciji. Ova ispitna metoda je definirana u § 4., Dio 3.
- b. Tutoriji (TU): Konsultacije koja prate predavanja a koja vode odgovarajuće kvalificirani studenti.
- c. Kursevi (KS): Predavanja na kojima studenti zajedno s nastavnicima nastavne sadržaje obrađuju s orijentacijom na sticanje iskustva i njihovu primjenjivost.
- d. Proseminari (PS): Predstepeni seminar. Njihov zadatak je prenošenje znanja o osnovima naučnog rada, uvod u stručnu literaturu i obrada problematike iz struke uz pomoć referata, diskusija i predstavljanja konkretnih primjera.
- e. Vježbe (UE): Vježbe su usmjerene na praktične i profesionalne ciljeve studija i rješavanje konkretnih zadataka.
- f. Seminari (SE): Seminari služe naučnim diskusijama, u kojima se od polaznika očekuje aktivno učešće. Seminar se u pravilu okončava pismenim radom.
- g. Radne grupe (AG): Radne grupe služe zajedničkoj obradi konkretnih pitanja, metoda i tehnika istraživanja kao i uvodu u naučni rad u manjim grupama.
- h. Repetitoriji (RE): Kursevi za ponavljanje gradiva za studente dodiplomskih i diplomskih studija koji obuhvataju kompletno pređeno gradivo. Na

---

⁴ § 66 UG 2002

⁵ § 1 (3) Z 3 Dio Statuta Studijsko pravo

⁶ Radi preglednosti i usporedivosti u zagradama su ostavljene skraćenice koje se koriste u Austriji

repetitorijima sem toga studentima treba pružiti priliku da izraze vlastite želje o gradivu koje će se obrađivati. Mogu biti strukturirani u obliku pitanja i odgovora.

- i. Konversatoriji (KO): Predavanja u obliku diskusija i postavljanja pitanja nastavniku.
- j. Praktikum (PK): Zadatak praktikuma je da smisleno dopune naučno obrazovanje i profesionalno predobrazovanje. Ukoliko na samom Univerzitetu ne postoji mogućnost održavanja praktikuma, studenti praktični dio obrazovanja moraju obaviti na relevantnim upravnim i sudskim institucijama, institutima, ustanovama ili firmama.
- k. Ekskurzije (EX): Ekskurzije doprinose vizualiziranju i produbljivanju nastave.
- l. Predavanje sa vježbama (VU): Cilj ovog oblika predavanja je tretiranje konkretnih problema i njihovih rješenja. Oni stoje u direktnoj vezi sa nastavnom aktivnosti i odgovaraju praktično-profesionalnim ciljevima dodiplomskih i diplomskih studija.
- m. Ekskurzije povezane s vježbama i praktikumima (EU).
- n. *U iznimnim slučajevima mogu biti definirani i drugi oblici predavanja⁷. Ukoliko se ne primjenjuju vrste predavanja navedenih pod a. bis n., iste se ne moraju ni navoditi.*

Sve vrste predavanja nabrojane od a. do n. su predavanja s imanentnim ispitnim karakterom⁸.

(6) Ograničenja broja polaznika predavanja

Iz pedagoško-didaktičkih ili iz sigurnosnih razloga se ograničava broj polaznika za pojedine vrste predavanja kako slijedi:

Predavanja (VO)	Neograničen broj
Tutoriji (TU)	
Kursevi (KS)	
Proseminari (PS)	
Vježbe (UE)	

⁷ § 1 (3) Dio Statuta Studijsko pravo

⁸ § 13 Dio Statuta Studijsko pravo

Seminari (SE)	
Radne grupe (AG)	
Laboratorijske vježbe (LU)	
Repetitoriji (RE)	
Konzervatoriji (KO)	
Praktikumi (PK)	
Ekскурzije (EX)	
Predavanja s vježbama (VU)	

U skladu s logističkim preduslovima (raspoloživa radna mjesta, sigurnosti, didaktički razlozi itd.) prorektor / prodekan za nastavu na prijedlog Komisije za kurikulum može i drugačije regulirati broj raspoloživih mjesta.

Ukoliko iz logističkih razloga nije moguće ponuditi dovoljno paralelnih predavanja, a broj polaznika prevazilazi broj maksimalno raspoloživih mjesta, studenti se na predavanja primaju na osnovu sljedećih kriterija:

- 1.
- 2.
- 3.

dalji kriteriji

Za studente učesnike na međunarodnim razmjenskim programima, studente drugih smjerova Karl-Franzens Univerziteta u Gracu, kao i studente koji se nalaze u posebno teškim situacijama se na raspolaganju do samog početka predavanja mora držati 10% raspoloživih mjesta.

§ 3 Oblici učenja i podučavanja

Osim regularnih oblika učenja i podučavanja, u okviru dodiplomskog studija dopušteni su i oblici učenja i podučavanja u obliku blokova (npr. ljetnje ili zimske škole, intenzivni programi).

U skladu s studijem u nastavi se mogu koristiti oblici podučavanja uz korištenje elektronske obrade podataka (novi mediji).

- (1) *Oblici učenja i podučavanja*
- (2) *Oblici podučavanja*
  - a. *Novi mediji*
  - b. *Učenje na daljinu*
  - c. *Part-time studij*

§ 4 Struktura studija⁹

U toku šest semestara dodiplomskog studija treba položiti ispite u omjeru od 180 ECTS kredita. Studij je raspoređen prema modularno raspoređenim predmetima. Predavanja su u donjoj tabeli navedena uz korištenje sljedećih podataka: skraćeni naziv, naziv, tip, broj ECTS kredita, kontaktni sati (KS) i preporučeni semestar održavanja (Sem¹⁰). U kolonama „obavezni predmeti“ (OP) ili izborni predmeti (IP) je označeno da li se radi o obaveznim ili izbornim predmetima. Izborni predmeti se izabiraju u skladu s propisima. Opis modula dat je u Priručniku.

Modul A	Naziv	Tip	ECTS	OP	IP	KS	Sem.
Ključni predmeti¹¹							
<i>A.1.a.</i>							
<i>i/ili A.1.b.</i>							
<i>Dalji predmeti</i>							
<i>i/ili</i>							
Produblju ći predmeti							
<i>A.2.a</i>							
<i>i/ili A.2.b</i>							
<i>Dalji predmeti</i>							

⁹ V. poglavlje 3. u Priručniku

¹⁰ Preporučeni semestar održavanja može se protezati na više semestara (npr. Semestri 5-6)

¹¹ Komisiji za kurikulum se prepušta definiranje modula kao ključnih predmeta ili predmeta za produbljivanje i dodatnih predmeta. To znači da se jedan modul ne mora sastojati od svih tipova predavanja. Tako se jedan modul može sastojati npr. samo od ključnih predmeta ili od predmeta koji se pretežno sastoje od predmeta za produbljivanje.

<i>i/ili</i>							
Dopunjujući predmeti							
<i>A.3.a</i>							
<i>i/ili A.2.b</i>							
<i>Dalji predmeti</i>							
<i>i/ili</i>							

Ukoliko su predviđeni stručni ili komisijksi ispiti, isto ovdje treba navesti (uključujući i broj pripadajućih ECTS kredita).

Modul B,

Modul C,

Modul D,

itd.

U fazi uvođenja u studij ([...] ECTS kredita) predviđeni su sljedeći predmeti osobito specifični za studij¹²:

	<i>Naziv</i>	<i>Tip</i>	<i>ECTS</i>
<i>A.1.a</i>			

O predmetima koji predstavljaju sastavni dio osnovnog modula trebaju se dogovoriti komisije za kurikulum.

(3) Slobodni izborni predmeti

Tokom cijelog trajanja dodiplomskog studija moraju se polagati ispiti iz oblasti slobodno izabranih predavanja u

---

¹² § 66 (1) UG 2002

obimu od [...] ECTS kredita¹³. Slobodni izborni ispiti mogu se polagati na bilo kojem odabranom domaćem ili stranom univerzitetu i služe sticanju kako stručnih znanja i sposobnosti, tako i znanja srodnih vlastitom studijskom području i znanja iz drugih područja interesovanja.

Tako se npr. mogu preporučiti predavanja iz oblasti stranih jezika, tehinka komuniciranja, naučnih teorija, tehnike i gender-istraživanja. Skreće se pažnja na ponudu kurseva Centra za socijalne kompetencije i Centara za jezike Univerziteta u Gracu, kao i na Međuuniverzitetski centar za tehniku, rad i kulturu.

(4) Dodiplomski rad/radovi

1. U trećoj godini dodiplomskog studija u okviru predavanja [...] s imanentnim ispitivačkim karakterom sastavljaju se samostalni pismeni radovi / sastavlja se samostalni pismeni rad (§ 15., Dio 1 Z 7 i § 80., Dio 1. UG 2002.).

Jedan dodiplomski rad donosi [...] ECTS kredita.

2. Kao mogućnost: Dodiplomski rad treba biti napisan u okviru jedne/više od navedenih predavanja/vrsta predavanja:

- [Naziv]

3. Dodiplomske radove ocjenjuje predavač određenog predavanja u roku od četiri sedmice nakon njihove predaje. Za dodiplomske radove dobija se posebno svjedočanstvo/ocjena.

4. Kao preduslov za pozitivno ocjenjivanje dodiplomskog rada neophodno je pozitivno polaganje predavanja u okviru kojeg se isti piše.

(5) Radni praktikumi i studij u inostranstvu

1. Radni praktikumi

- a. Preporuke / obaveze
- b. Obim
- c. Broj ECTS kredita

2. Studij u inostranstvu

- a. Preporuke / obaveze
- b. Broj ECTS kredita

---

¹³ Neophodno je predivdjeti najmanje 24 ECTS kredita [§ 16 (2) Dio Statuta Studijsko Pravo]

§ 5 Ispitni pravilnik

- (1) Vrsta ispita
- (2) Ispitna procedura
- (3) Ispitna metoda
- (4) Ponavljanje ispita
- (5) Priznavanje predavanja i ispita se odvija na molbu redovnog studenta upućenu organu odgovornom za studijsko-pravna pitanja u skladu s smjernicama evropskog sistema za priznavanje studijskih rezultata (European Credit Transfer System – ECTS) (§ 78. Dio 1 UG 2002.).

§ Stupanje kurikuluma na snagu

§ Prelazne odredbe

Prilog 2.A

Opisi Modula – opisi znanja i sposobnosti koje se trebaju prenijeti (Learning Outcomes) (na engleskom i njemačkom)

Definicija znanja i sposobnosti koje se trebaju prenijeti podrazumijeva listu najvažnijih sadržaja učenja i definiciju ciljeva podučavanja u obliku opisa (ne liste) kompetencija koje studenti u okviru datog predmeta, tj. modula trebaju usvojiti.

Modul 1 [...] (*Numeracija u okviru kurikuluma, broj ECTS kredita*)

Sadržaji: [...] (*Sadržaj – lista*)

Ciljevi učenja: [Naziv] (Koje kompetencije (stručne, methodske, interdisciplinarne, ključne kvalifikacije) trebaju biti usvojene putem obrađivanja kojih tema, odnosno sadržaja (navesti). Isti trebaju biti orijentirani ka željenom kvalifikacijskom profilu studija.)

Aktivnosti u oblasti učenja i podučavanja, metode: [...]

Uslov za pohađanje: Navesti znanja, sposobnosti koje važe kao preduslov, imenovati eventualne module čiji je uspješan završetak preduslov za pohađanje.

Učestalost nuđenja modula: npr. svaki semestar, svake godine, jednom u dvije godine

Prilog 2.B

Primjer rasporeda časova prema semestrima

Semestar	Predavanja	ECTS
1	...	
	...	
2	...	
3	...	
4	...	
5	...	
6	...	

Ostalo, Prilog 2.C

U slučaju diplomskog studija:

Kurikulum

Diplomskog studija

[Naziv]

Karl-Franzens Univerziteta u Gracu

Kurikulum je oblikovan kao i kurikulum dodiplomskog studija, pri čemu treba voditi računa o sljedećim odstupanjima:

§ 2 Opće odredbe

Diplomski (master)

studij u obimu od 120 ECTS kredita¹⁴ obuhvaća četiri semestra i sastoji se od predmeta strukturiranih po modulima, kako slijedi...

---

¹⁴ § 54 Dio 3. UG 2002

(4) Akademsko zvanje

Diplomiranim studentima diplomskog studija dodjeljuje se akademsko zvanje magistra [...], skraćeno [...].

(5) Uslovi za prijem na studij

Uslov za prijem na diplomski studij [...] je uspješno okončanje dodiplomskog studija [...] ili *dodiplomskog studija* [...] ili nekog drugog odgovarajućeg nacionalnog ili inostranog dodiplomskog ili diplomskog studija, kao i studija na univerzitetu primjenjenih nauka i pedagoškom studiju. Odluku o odgovarajućim studijima koji važe kao preduslov za upis donosi *Komisija za kurikulum* [...] ili *[naziv odgovornog organa/osobe]*, a odluku o prijemu studenata rektorat (§ Dio 1 UG 2002).

(5) Tipovi predavanja

Kurikulum se može sastojati od sljedećih predavanja:

[(a) do m) v. Pod dodiplomski studij]

n) Privatissima (PV): Privatissima su specijalni istraživački seminari.

§ 4 Struktura studija

Navesti neophodne dokaze o predhodnom znanju:

Za pojedina predavanja u okviru kurikuluma je prema § [...] neophodno je dokazati sljedeća predznanja: [...], [...], itd.

Za slobodne izborne predmete predviđa se najmanje 12 ECTS kredita.

U vezi opisa diplomskog rada treba uzeti u obzir odredbe date u ... (npr. u Gracu: § 26 Statuta, Dio Studijsko pravo.

Prilog 2.D

Uvođenje novih i izmene postojećih kurikuluma na primjeru Karl-Franzens Univerziteta u Gracu

Katalog pitanja koja treba postaviti: kako bi se procjene, preporuke i potvrde mogli istovjetno strukturirati, peer-i preporučuju postavljanje sljedećih pitanja:

- Da li je kurikulum prikladan za postizanje zadanih obrazovnih i kvalifikacijskih profila?
- Da li izbor saržaja studija slijedi kvalifikacijski profil ili više odražava strukturu organizacijskih jedinca u koje je raspoređen naučni personal?
- Da li su predavanja jasno dodijeljena jednoj od tri predmetne grupe: ključni predmeti, predmeti za produbljivanje znanja i dodatni predmeti?
- Da li ispitna pravila i modaliteti podstiču dogradnju znanja?
- Da li je razvijeni kurikulum moguće kompletirati u okviru predviđenog broja semestara?
- Da li su u kurikulumu dovoljno zastupljeni interdisciplinarni sadržaji i kvalifikacije?
- Koje inovacije su predviđene u podučavanju (npr. internacionalizacija, studijske ponude nevezane za određeno mjesto i vrijeme, mentoring, gender pitanja, itd.).
- Završne procjene
- Ukoliko se u okviru peer-review procedure postavljaju dodatna pitanja, ista trebaju formulirati peeri i postaviti Komisiji za kurikulum.